

QUÈ CAL SABER?

L'ESCRITURA DE LES EXPRESSIONS MATEMÀTIQUES¹

En els escrits biomèdics, les **expressions matemàtiques** no sovintegen gaire, però de vegades hem d'escriure alguna **equació** o una fórmula química, i cal que coneguem les regles bàsiques per a l'escriptura correcta d'aquestes expressions, per bé que ara repassarem únicament les que afecten les expressions purament matemàtiques.²

Les **lletres llatines** i les **lletres gregues** que representen **incògnites**, **magnituds** i **constants físiques** s'escriuen en **lletra cursiva**, i les que representen **constants matemàtiques** i **unitats** de la física, s'escriuen en **lletra rodona**; així doncs, escrivim « $3x + y = 43$ », « $p < 0,001$ », «si n equival a zero», «el nombre e » i «el nombre π (pi)» (fixeu-vos que aquestes dues darreres lletres són unes **constants matemàtiques**; per això van en rodona). Els **operadors** i altres **símbols matemàtics** («+» o «-») i les **funcions matemàtiques** especials també s'escriuen en **rodona**, com és ara «log e » o «sin($z + 1$)».

En escriure **equacions**, cal deixar **espais** —idealment, **espais fins**— entre els **nombres** i els **símbols matemàtics**, com ara « $3z + y^2 - x = 90$ ». Si escrivim un **nombre** sol amb un **símbol** al davant, hi ha casos en què no hem de deixar cap **espai** entre el símbol i el nombre: «-32», «+4».

El **separador decimal** en català és la **coma**; no hem d'usar el **punt** (com es fa en anglès) ni l'**apòstrof** (que és un signe obsolet en aquest ús). Per exemple, «52,45», i no «52.45» ni «52'45». Pel que fa als milers, en els textos científics cal deixar un **espai** (preferiblement, un **espai fi**) de separació cada tres dígits (davant i darrere de la **coma decimal**), en el cas de les ciències pures i aplicades («1 789 225,04»), o posar-hi un punt, en el cas de les humanitats i les ciències socials («1.789.225,04»). Recordeu que això s'ha de fer sempre que el **nombre** es refereixi a una **quantitat**, però no quan sigui un **número d'ordre**, com ara «pàg. 4512» o «any 2021», que van completament junts, per moltes xifres que tinguin.

Les eines informàtiques més usades per a editar textos disposen d'un **mode matemàtic** o **editor d'equacions** que facilita molt aquesta feina. Activeu-lo sempre que hàgiu d'escriure alguna **expressió matemàtica**; us posarà, per exemple, totes les lletres en **cursiva** per defecte (la major part de les lletres que escrivim en aquestes expressions són **incògnites**), afegirà els **espais** automàticament, en prémer el **guionet** obtindreu el signe **menys**, i podreu afegir fàcilment els caràcters especials dels símbols. Ara, cal repassar les lletres que han d'anar en rodona, perquè el programari no fa distincions. En qualsevol cas, abans de donar per bona una **expressió matemàtica**, us recomanem que consulteu alguna obra de referència en simbologia i formulació, com la indicada en la nota 1.

1. Per a més informació sobre l'escriptura de les expressions matemàtiques, vegeu INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. SERVEI DE CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA I SERVEI EDITORIAL, «La simbologia i la formulació en els textos científics», a *Critèria* (en línia), Barcelona, IEC, 2014 (actual. 2021), § 3.2.1.

2. En el núm. 156 de QUÈ CAL SABER? ja en vam parlar una mica en tractar el tema dels guions, i en el núm. 159 us presentarem les normes per a escriure correctament les expressions químiques.